

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ Д.Є.ЗАДОРА»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ЗАКАРПАТСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ КОМПОЗИТОРІВ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ СПІЛКИ

У ДІАЛОЗІ З МУЗИКОЮ

Матеріали
I Міжнародної науково-практичної конференції

30 квітня – 01 травня 2020 року

Ужгород
Видавництво «Карпати»

2020

Оригінал I міжнародна конференція «У діалозі з музикою» 118-120 ст.

Редакційна колегія:

Стинич Наталія Іванівна, викладач вищої категорії, голова циклової комісії «Теорія музики» комунального вищого навчального закладу «Ужгородський музичний коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради

Росул Тетяна Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, викладач-методист циклової комісії «Теорія музики» комунального вищого навчального закладу «Ужгородський музичний коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради

Теличко Віктор Федорович, доцент, викладач-методист циклової комісії «Теорія музики» комунального вищого навчального закладу «Ужгородський музичний коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради, заслужений діяч мистецтв України, голова Закарпатської організації Національної спілки композиторів України

У діалозі з музикою: Зб. матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції, Ужгород, 30 квітня – 1 травня 2020 р. – Ужгород: 2020. - 190-с.

Рекомендовано до друку методичною радою КВНЗ «Ужгородський музичний коледж імені Д.Задора» ЗОР. *Протокол № 5 від 6 квітня 2020 року.*

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, бібліографічних посилань та інших відомостей. Висловлені в тезах думки можуть не збігатися з поглядами редколегії.

ISBN 978-966-671-533-6

© Колектив авторів, 2020

© КВНЗ УжМК ім. Д.Є.Задора, 2020

© «Карпати». 2020

ЗМІСТ

Розділ I. Історичні та теоретичні аспекти музичної науки: традиції і новації	8
<i>Балора Катерина Олександрівна. Жанр поеми в творчості українських композиторів</i>	8
<i>Василик Світлана Мирославівна. Українська дитяча музика передвоєнного десятиліття</i>	9
<i>Грабовський Володимир Семенович. Бела Барток: до питання еволюції національних поглядів композитора</i>	12
<i>Іршаи Евгений Маркович. «Счастлив, кто посетил сей мир ...»</i>	14
<i>Каблова Тетяна Борисівна. Поняття іміджу виконавця у вокально-естрадному мистецтві</i>	17
<i>Качмар Марія Ігорівна. Мелізматичні формули у різдвяних піснеспівах за матеріалами українських ірмологіонів XVI ст.</i>	18
<i>Круліковська Тетяня Петрівна. Діяльність польських композиторів в Україні у XIX ст. на шляху формування «української школи»</i>	20
<i>Макойда Роман Богданович, Душиний Андрій Іванович. Деякі напрацювання у сфері науково-методичного забезпечення акордеоніста періоду Незалежної України</i>	22
<i>Мокану Адріан Ярославович. «Екологія звуку» Сальваторе Шарріно на прикладі монодрами «INFINITO NERO»</i>	24
<i>Новікова Олександра Михайлівна. Авторські права в музиці на прикладі французької компанії SACEM</i>	26
<i>Новікова Ольга Юрійівна. Просторово-часові стереотипи і їх прояв у музичних системах (на прикладі європейської культури XVII сторіччя)</i>	28
<i>Сидорчук Тетяна Анатоліївна. «Музичний підхід» як один з методів класифікації музично-екранних форм</i>	30
<i>Соломатіна Алла Вікторівна. Скрипкове мистецтво в Італії XVII-XVIII ст.</i>	32
<i>Холоденко Вікторія Олександрівна. Творчий портрет особистості: питання інтерпретації феномену</i>	34
<i>Цугунян Анна Арамівна. Взаємодія слова та музики в хоровій мініатюрі Т.С.Кравцова «І небо невмите»</i>	36
<i>Чжан Ян. Особливості музично-ритмічної педагогічної концепції Е. Жака – Далькроза</i>	38
<i>Шек Петро Августинович. Роль Д. Бортнянського в європеїзації російської музичної культури</i>	40
Розділ II. Музична регіоналістика та етномузикознавство: події та постаті	42
<i>Андрієвський Володимир Ярославович. Діяльність дрогобицьких поп-гуртів у музичній культурі України XXI століття</i>	42
<i>Бабінець Надія Данилівна. Львівський чоловічий хор «Гомін» - яскравий пропагандист української пісні</i>	44
<i>Блажкевич Лілія Анатоліївна, Блажкевич Василь Миколайович. Науково-педагогічна діяльність професора К. Сятецького</i>	47

музикою якого довелося задовольнятися нотною партитурою та літературним текстом. Сюїта «Лісовий янтар» складається з чотирьох різнохарактерних поетичних замальовок, свого роду жанрово-пейзажних етюдів, які мають підзаголовок «Пори року». В хорі «Весна» традиційно зображується пробудження природи після зимового сну та приліт птахів. Хор «Літо» – це майстерно виконана замальовка світанку на лісовому озері з зіставленням тембрових фарб та багатством голосоведіння. Хор «Осінь» відрізняється споглядальністю та самозаглибленістю. Фінальний хор сюїти «Зима» контрастує з попередніми її номерами більшою рухливістю та динамічністю.

У творчому доробку Т.С.Сидоренко-Малюкової є твори майже всіх форм та жанрів. Всі вони позначені високим професіоналізмом та майстерністю. І в якому б жанрі не працювала композитор, вона завжди спиралася на народну основу та реалізм. Напевно, саме тому її твори свого часу завоювали популярність далеко за межами Одеської області та України.

Список літератури:

1. Колесникова В.А. Жанр хорової сюїти в творчості Т.Сидоренко-Малюкової // Матеріали обласної відкритої науково-практичної студентської конференції «Українська музична культура очима молоді». Северодонецьк, 2016. С. 21-24.
2. Луговенко В. Творческое содружество выпускников-композиторов Одесской консерватории // Одесская консерватория: Забытые имена, новые страницы. Одесса: ОКФА, 1994. С. 153-155.
3. Селезнева Н. Хоровое творчество одесских композиторов: аспекты исследования // Музичне мистецтво і культура. 2013. Випуск 17. С. 371-379.
4. Союз композиторов Украины. Справочник. Киев: Музична Україна, 1978. 264 с.

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника»
Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра музичної українистики та народно-інструментального мистецтва

Яців Ірина Володимирівна,

Аспірантка

Науковий керівник - Зваричук Жанна Йосипівна,

к. мист., доцент

ПАСІОНАРНА ОСОБИСТІТЬ МИРОНА ФЕДОРІВА В МУЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ

Значна роль в процесі формування справедливого іміджу української музичної культури в світі донині залишається результатом діяльності багатьох митців діаспори. Представники української інтелігенції за кордоном чинили супротив примітивному баченню естетичної та мистецької вартості надбань народної творчості й боролися з тотальним спрощенням здобутків професійної музичної культури в середовищі української діаспори.

Відтак, до генерації високопрофесійних музикантів, шанованих в

мистецькому середовищі західної діаспори ХХ ст., належав й Мирон Олексійович Федорів (1907, Тернопільщина – 1996, Філадельфія, США). Грунтовну духовну освіту він здобув (1926–1933) у василіанських монастирях Галичини (Крехові, Лаврові, Добромилі), а в 1932-му році дістав священничі свячення з рук Преосвященнішого єпископа Перемишльського Йосафата Коциловського. Музичну освіту митець здобув у Варшавській консерваторії (1935), Віденській вищій музичній школі та Зальцбургській консерваторії (1942–1944). В 1945 році М. Федорів емігрував до США. Священничий сан він покинув 1949-му році, однак своє творче самовдосконалення продовжив в «Чикаго Космополітен Скул» та Філадельфійському університеті (1950). [1; 3, с. 701; 4, с. 41–50].

Усвідомлюючи надзвичайну важливість створення міцного фундаменту для розвію рідної культури в умовах чужорідного оточення Мирон Олексійович, як людина неабиякої обдарованості, стає виразним прикладом пасіонарної особистості. Поняття «пасіонарність», ввійшло в науковий обіг завдяки Л. Гумільову в 70-х роках ХХ ст., як історико-етнологічна концепція етногенезу, однак з'ясування сутності дефініції й досі перебуває в міждисциплінарному просторі наукових досліджень та активно розглядаються із найрізноманітніших ракурсів в публікаціях соціогуманітарного знання. Так, виокремлюючи найбільш цілісно-сфокусовані інтерпретації в контексті проблеми дослідження, пасіонарність позначається як «стійка інтегральна властивість особистості, яка виявляється у здатності до перетворення довколишнього світу, створення новизни (змін) через дієве втручання в хід процесі та подій; <...> взаємодії з довколишнім середовищем як способу утримання стабільності внутрішнього світу (вірність ідеям, задумам, цілям) та прояву аутентичного концептуального Я (відчуття та реалізація покликання)» [2, с. 2].

Свідченням найбільш виразних проявів пасіонарності М. Федоріва є його продуктивна діяльність в галузях культурно-мистецької та суспільно-громадської діяльності, де магістральна лінія його творчості завжди відображала промовистий морально-національний напрямок й була пронизана духовно-культурними цінностями. Як яскрава індивідуальність, він проявив себе в найрізноманітніших іпостасях, як педагог (працював викладачем музичних дисциплін в Коледжі св. Василя в м. Стемфорді (1947–1949, штат Коннектикут), Українській церковній школі (1964–1968)), хоровий диригент (1950–1960, керує хорами при молодіжній організації «Пласт» в осередках для молоді, хором юнацтва «СУМ» (Спілки Української Молоді), мішаним хором Католицької церкви св. Миколая в Чикаго, українським чоловічим хором «Сурма» та ін.), композитор (велика частина творчої спадщини: духовна хорова музика, понад 500 композицій – жанрове різноманіття світської, літургійної, паралітургійної творчості та фольклоризованої духовної спадщини. З метою збереження всіх типів українських церковних відправ в середовищі діаспори композитор створює обрядові Літургійні цикли («Єрусалимська утрєня» (1971), «Воскрєсна утрєня» (1967), «Велика Вєчїрня з Литїєю» (1986) та ін.) в яких майстерно відтворює стильові особливості західноукраїнської церковної музики) [1; 4, с. 70–73].

Як музикознавець та публіцист, переслідуючи соціально-значущу національно-ідеологічну мету, що полягала в інформаційній популяризації в умовах еміграції знань про історичне підгрунтя становлення української хорової культури, М. Федорів здійснив видання більш як 10-ти наукових праць (зокрема: «Обрядові співи Української Церкви Галицької землі» (1983), «Історія церкви в Україні» (1991), «Українські Богослужбові Співи з історичного й теоретичного огляду» (1997)). Ці праці отримали неабияку значимість в процесах реформування церковного співу діаспори в рамках Другого Ватиканського Собору, більше того, в 1966-му році, М. Федорів увійшов до Чиказької Літургійної комісії, чим підкреслив внутрішнє прагнення зберегти багатовікові духовні традиції [1; 3, с.727, 1053; 4, с. 93–95].

Отже, завдяки стійким особистісним характеристикам, відстоюванню проукраїнських позицій, патріотичним переконанням і самовідданій праці на ниві українського мистецтва, постать Мирона Федоріва практично на півстоліття несправедливо замовчувалася. Сьогодні ж неможливо нехтувати значимістю його діяльності як педагога, диригента, композитора і музикознавця, адже його різностороння діяльність, в умовах інокультурного середовища, без втрати власної ідентичності, шляхом мистецьких ініціатив дозволила зреалізувати культуротворчу місію зі збереження й популяризації української музики в світі, що з огляду на контекст нашого дослідження засвідчує найвищі прояви пасіонарної особистості.

Список літератури :

1. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. Федорів Мирон Олексійович. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Федорів_Мирон_Олексійович (дата звернення: 17.03.2020).

2. Іванова Я. Адаптивність як психологічний чинник пасіонарності особистості: дис. ... канд. психол. наук.: 19.00.01 / Південноукраїнський нац. пед. ун-т. ім. К. Д. Ушинського. Одеса, 2018. 251 с.

3. Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття : монографія / Івано-Франківськ : Тіповіт, 2012. 1164 с.

4. Чабан І. Українська духовна музика у творчій спадщині Мирона Федоріва: маг... роб.: спец. 8.020207 – музична педагогіка і виховання / Івано-Франківськ, 2008. 117 с.